

Калімбет А. Л.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри адміністративного та фінансового права*

ЕКОНОМІЧНІ МЕТОДИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТЕЛЕБАЧЕННЯМ В УКРАЇНІ

В умовах сьогодення широкого застосування в державному управлінні набувають економічні методи. Економічні методи державного управління виступають способами чи засобами економічного або непрямого впливу з боку суб'єктів державно-управлінської діяльності на відповідні об'єкти управління через їх інтереси. Застосування економічних методів означає формування таких економічних умов і стимулів, які створюють у виконавців зацікавленість у кінцевих результатах праці. При цьому об'єкти управління не одержують обов'язкових вказівок, а мають змогу проявити ініціативу у виборі засобів діяльності для реалізації своїх матеріальних інтересів (Адміністративне право України: Підручник / За ред. Ю. П. Битяка. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – С. 161).

В науковій літературі існує безліч точок зору щодо віднесення тих чи інших способів, засобів впливу суб'єктів державного управління на керовані об'єкти до економічних методів. Так, М. В. Макарейко відносить до економічних методів державного управління: прибуток, кредит, ліцензію, премію, оподаткування, квоту (Макарейко Н. В. Адміністративное право: Пособие для сдачи экзамена. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Юрайт-Издат, 2004. – С. 162-163). С. Г. Стеценко виділяє серед них: пільгове кредитування; зменшення податкових зборів; інвестування тих чи інших напрямів діяльності; заохочення, стимулювання державних службовців (Стеценко С. Г. Адміністративное право Укр.: Навч. посіб. – Вид. 2-ге, перероб. та доп. – К.: Атіка, 2009. – С. 179). С. В. Ківалов в свою чергу погоджуючись з думкою багатьох вчених зазначає, що необхідними елементами економічного методу (методу непрямого впливу) слід вважати: державну інформацію і прогнози; державні програми, контракти і замовлення; регулювання динаміки цін, прибутків, зайнятості, професійної підготовки; податкову політику (Админ. право Укр.: Учебник / Под общей ред. С. В. Кивалова. – Х.: «Одиссей», 2006. – С. 199-200).

Враховуючи вищесказане, до економічних методів державного управління в сфері телебачення можна віднести: державне замовлення, інвестування, нагородження премією тощо.

Важливе місце серед економічних методів, що застосовуються в зазначеній сфері займає державне замовлення. Так, на протязі 2009 року Державним комітетом телебачення і радіомовлення України з метою приведення обсягів мовлення державних телерадіоорганізацій у відповідність до ліцензійних умов було сформовано та розміщено державне замовлення на виробництво і розповсюдження теле- і радіопрограм

(укладені державні контракти та договори-доручення з державними телерадіоорганізаціями на виконання замовлення з виробництва і розповсюдження теле- і радіопрограм та тематичні плани на виконання державного замовлення з виробництва теле- і радіопрограм) (Інформаційна довідка до питання «Про підсумки розвитку інформаційної та видавничої сфер України за дев'ять місяців 2009 року» [Електронний ресурс] / Держкомтелерадіо України. – Режим доступу:http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=72209&cat_id=33909). Таким чином, держава здійснює управлінський вплив на державні телерадіо-організації не шляхом прямого встановлення їх обов'язків, норм поведінки і видання конкретних наказів, а шляхом створення матеріальної зацікавленості, стимулу отримати прибуток (доход) в результаті виконання державного замовлення з виробництва і розповсюдження теле- і радіопрограм.

Тут треба також зазначити, що державне замовлення є не тільки економічним стимулом за допомогою якого державі вдається впливати на матеріальні інтереси державних телерадіоорганізацій як суб'єктів господарювання в сфері телебачення, а й формою державної фінансової допомоги зазначеним суб'єктам. Так, у статті 13 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» говориться, що фінансування державних телерадіоорганізацій за рахунок коштів Державного бюджету України здійснюється тільки через державне замовлення у порядку та формах, визначених законодавством України (Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 18. – Ст. 155).

Для вирішення деяких державних завдань щодо розширення можливостей держави в сфері телебачення застосовується метод інвестування. Так, з метою створення можливостей поширення у світі інформації про Україну Держкомтелерадіо було інвестовано значні кошти у створення ДТРК «Всесвітня служба «Українське телебачення і радіомовлення», а з метою наповнення інформаційного простору суспільно важливою інформаційною продукцією засновано ДТРК «Культура» (Бурило Ю. П. Організаційно-правові питання державного управління в інформаційній сфері: Дис. канд. юрид. наук: 12.00.07 / ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана». – К., 2008. – С. 151).

Широкого застосування в сфері телебачення набуває такий економічний метод державного управління як нагородження премією. Термін «премія» (від лат. *praemium* – нагорода) використовується в різних сферах діяльності. У загальному розумінні премія – це вид заохочення за особливі досягнення чи заслуги у певній сфері діяльності (Цимбалюк С. Заробітна плата: організаційний механізм формування, структура, характеристика та порядок нарахування окремих виплат. Премії та винагороди, що мають систематичний характер // Довідник кадровика. Справочник кадровика. – 2010. – № 5. – С. 57). Говорячи про сферу телебачення можна визначити премію як різновид заохочення за особливі досягнення чи заслуги в сфе-

рі виробництва аудіовізуальних програм та передач або комплектування (пакування) придбаних аудіовізуальних програм та передач і їх поширення незалежно від технічних засобів розповсюдження.

По своїй суті «премія» є грошовим або іншим матеріальним заохочення, через що її доцільно віднести саме до економічних методів державного управління.

Преміювання доволі часто (за наявності певних підстав) застосовується відповідними органами, що здійснюють державне управління в сфері телебачення. Так, наприклад, Державний комітет телебачення і радіомовлення України керується Положенням про премію імені Івана Франка у галузі інформаційної діяльності щорічно присуджує до дня народження Івана Франка – 27 серпня премію у розмірі двох тисяч гривень кожна за рахунок коштів, передбачених на цю мету в державному бюджеті, і розподіляє її в різних номінаціях, зокрема в номінації за кращий твір у телевізійній сфері (Наказ Державного комітету телебачення і радіомовлення України «Про затвердження Положення про премію імені Івана Франка у галузі інформаційної діяльності» від 04 лютого 2004 р. № 22 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 7. – Ст. 421).

Корнута Л. М.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри адміністративного і фінансового права*

ОСОБЛИВОСТІ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ В УКРАЇНІ ЯК ІНСТИТУТУ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Державні службовці, як і інші працівники, застосовують свою здатність до праці. При застосуванні праці для іншого суб'єкта виникають трудові відносини, вони виникають і у державних службовців, проте з урахуванням специфіки їх роботи та повноважень, якими вони користуються та обов'язків, що пред'являються до них. Насамперед стосовно трудових функцій державних службовців та їх відповідальності. Не дивлячись на тожність багатьох понять та інститутів, дисциплінарна відповідальність в межах трудового та адміністративного права має серйозні відмінності, наявність яких дає підставу для диференціації дисциплінарної відповідальності по суб'єктному складу та виділенні двох окремих видів дисциплінарної відповідальності загальної (трудової) та спеціальної (адміністративної).

Через ряд особливостей дисциплінарна відповідальність державних службовців відрізняється від загальної трудової дисциплінарної відповідальності, а саме:

1) особливий суб'єкт відповідальності (спеціальний). Суб'єктом дисциплінарної трудової відповідальності є працівник – головний суб'єкт трудового права, чії відносини з роботодавцем регулюються нормами